ARCHEOLOGIENOTA

Heverlee

Milseweg

Verslag van Resultaten Bureauonderzoek
2025A46

leuven

Inhoudstafel

Colofon ... 3

Hoofdstuk 1: Beschrijvend gedeelte

1. Administratieve gegevens ... 4
2. Aanleiding onderzoek ... 6
   - 2.1. Wettelijk kader ... 6
   - 2.2. Geplande werken ... 6
3. Onderzoeksopdracht ... 7
   - 1.1. Vraagstelling ... 7
   - 1.2. Randvoorwaarden ... 8
4. Werkwijze en strategie bureauonderzoek ... 9

Hoofdstuk 2: Assessmentrapport

1. Landschappelijke ligging ... 10
2. Historisch kader ... 17
   - 2.1. Historische situering van de Milseweg, Heverlee ... 17
   - 2.2. Cartografische bronnen van het projectgebied en omgeving ... 19
   - 2.3. Orthofoto's van het projectgebied en omgeving ... 24
3. Archeologisch kader ... 26
   - 3.1. Archeologisch onderzoek in de buurt van het projectgebied ... 26
4. Synthese ... 28
5. Verwachting archeologisch erfgoed ... 29
   - 5.1. Archeologische verwachting ... 29
   - 5.2. Vervolgonderzoek ... 29
6. Samenvatting ... 30
7. Bijlagen ... 31
8. Bibliografie ... 32

Websites ... 32

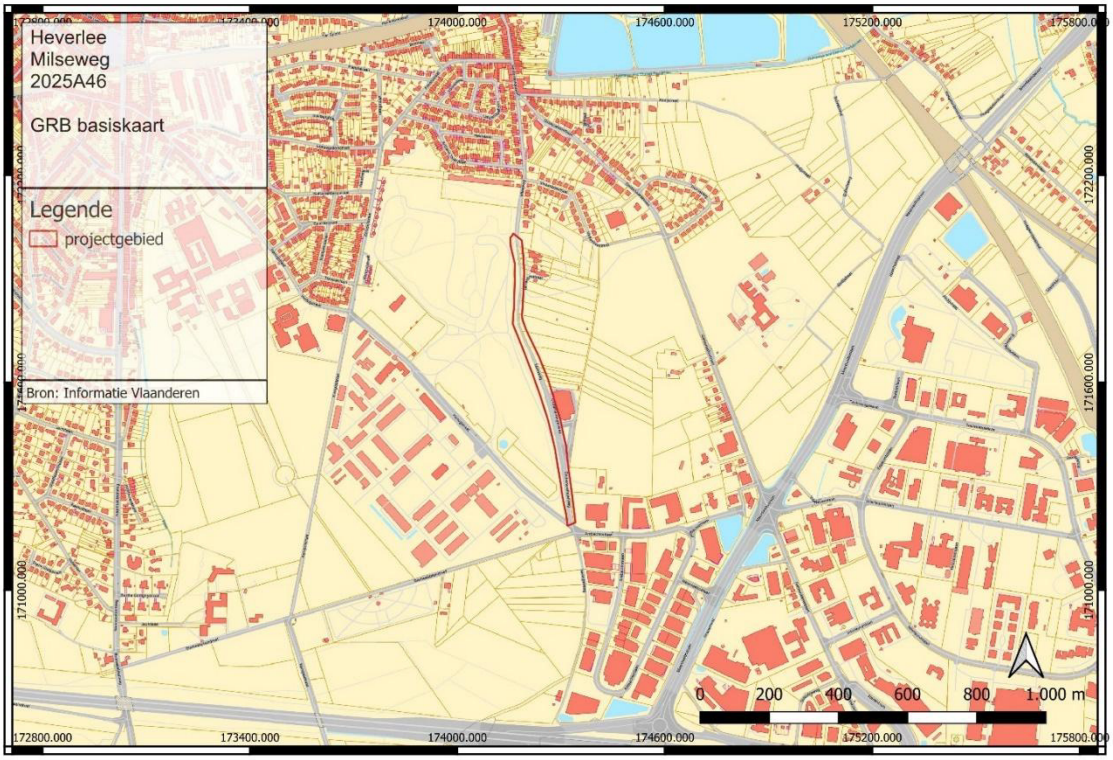
Colofon

Projectcode	2025A46
Titel	Heverlee Milseweg Verslag van Resultaten Bureauonderzoek
auteur	Joppe Vermeir, Lisa Van Ransbeeck
Erkend archeoloog	Lisa Van Ransbeeck OE/ERK/Archeoloog/2016/00152
Bounding box in Lambert	X: 174293.16 Y: 171276.07 X: 174826.82 Y: 171140.93
Kadaster	Leuven, Openbaar Domein
Naam van alle actoren en vermelding rol/functie	Lisa Van Ransbeeck (erkend archeoloog) Joppe Vermeir (masterstudent archeologie)
Naam van alle personen buiten het project en/of wetenschappelijke advisering	/

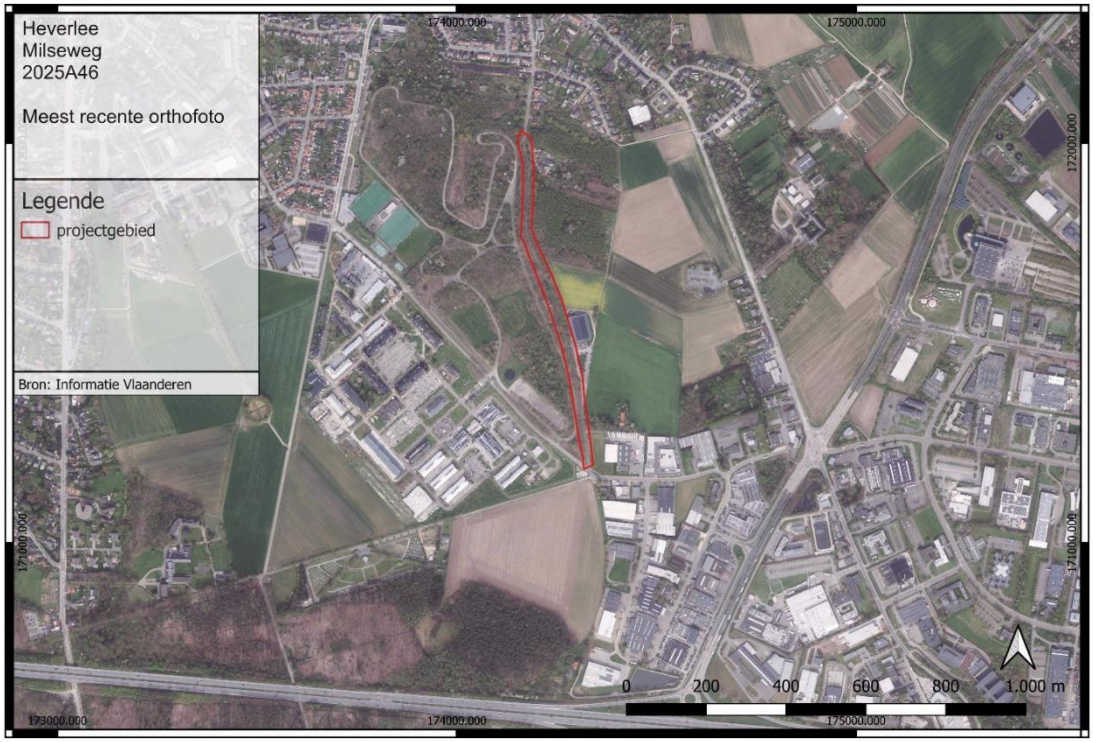
Hoofdstuk 1. Beschrijvend gedeelte

1. Administratieve gegevens

Het projectgebied (Figuur 1 en Figuur 2) bevindt zich op de Milseweg in Heverlee. Meer bepaald vanaf de kruising met de Hertogstraat in het zuiden tot de aftakking van de Milseweg richting de Bovenbosstraat in het noorden.
Het terrein ligt in een biologisch zeer waardevol gebied door de aanwezigheid van een holle weg (bron: Biologische waarderingskaart).
Het terrein bestaat uit een verhard fietspad van ongeveer 800m lang en 1m breed in een holle weg. Voor de rest is het terrein bedekt door boom- en struikgewas (Figuur 3).

Figuur 1: GRB basiskaart projectgebied en omgeving (bron: Informatie Vlaanderen).

Figuur 2: Meest recente orthofoto van projectgebied en omgeving (bron: Informatie Vlaanderen).

Figuur 3: Huidige situatie Milseweg.

2. Aanleiding onderzoek

2.1. Wettelijk kader

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning. Als de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt en de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

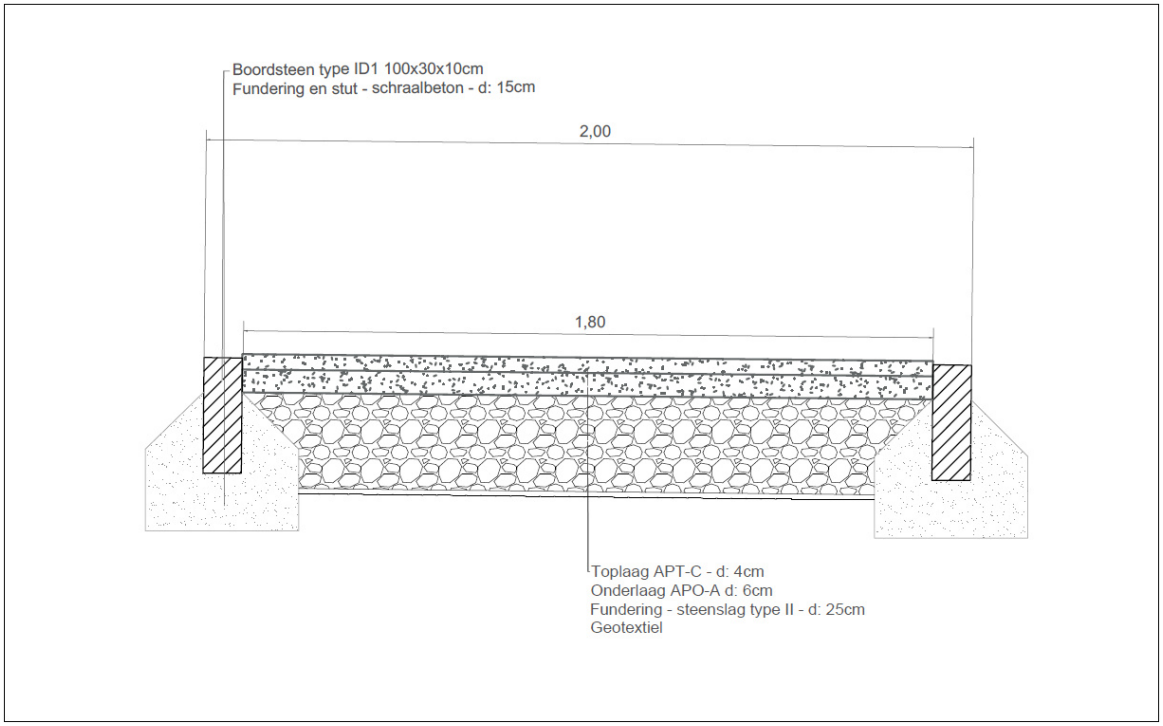
2.2. Geplande werken[1]

De geplande werken bestaan uit de verbreding van het bestaande fietspad (van 1m naar 2m).

Over de gehele lengte van het plangebied zal het fietspad verbreed worden. Langsheen het fietspad zal een boordsteen aangebracht worden die op een fundering en stut rust. Deze fundering zal tot 45cm diep rijken. Tussen de boordstenen en diens funderingen zal de verstoring tot 35cm diep rijken (Figuur 4 en bijlage 2-4).

Op het plan met de bestaande toestand van het fietspad zijn ook de gegevens van het KLIP opgenomen (bijlage 1). Aan weerszijden van het pad bevinden zich veel telecomkabels. Ten oosten van het pad bevindt zich riolering, waterleiding en elektriciteit. De meeste kabels en leidingen bevinden zich 60cm onder maaiveld of dieper. De riolering ligt een stuk dieper: door de sterke helling van de straat ligt de riolering tussen 1m onder maaiveld (zuiden) en meer dan 4,5m onder maaiveld (noorden). De geplande verbreding van het fietspad komt grotendeels ter hoogte van de aanwezige kabels en leidingen.

[1] Informatie initiatiefnemer.

Figuur 4: Plannen verbreding fietspad (bron: Initiatiefnemer).

3. Onderzoeksopdracht

1.1. Vraagstelling

Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op het terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van geplande bodemingrepen.

- *Wat is de archeologische verwachting voor het projectgebied?*
- *Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?*
- *Is er een archeologische site aanwezig? Wat zijn de kenmerken en de bewaringstoestand ervan? Wat is haar relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?*
- *Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?*

Elk archeologisch vooronderzoek begint met een bureauonderzoek. Na afronding hiervan bepaalt de erkende archeoloog of verder vooronderzoek noodzakelijk is en welke onderzoeksstrategie hiervoor aangewezen is. De keuze van de onderzoeksstrategie wordt bepaald op basis van volgende criteria:

- *Is het mogelijk deze methode toe te passen?*
- *Is het nuttig deze methode toe te passen?*
- *Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief om deze methode toe te passen?*
- *Is het noodzakelijk deze methode toe te passen (kosten-batenanalyse)?*

1.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

4. Werkwijze en strategie bureauonderzoek

Alle beschikbare archeologische, historische en landschappelijke informatie over het projectgebied en zijn omgeving wordt verzameld en getoetst aan de geplande werken binnen het gebied. Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer.
Het bureauonderzoek werd voor de landschappelijke, historische en archeologische gegevens deels gebaseerd op een archeologienota Heverlee, Ambachtenlaan (BAAC, ID: 8514) en op een bureauonderzoek van een archeoologienota "Heverlee, Ambachtenlaan" (Lukas Graumans, Lisa Van Ransbeeck, ID32766).

Archeologische gegevens werden geraadpleegd bij de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), uit de in akte genomen (archeologie)nota's en de gemelde eindverslagen op het loket van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Geografische informatie van de Vlaamse Overheid met betrekking tot landschappelijke en bodemkundige ligging werd geraadpleegd via Geopunt. Historische informatie werd geraadpleegd via de inventaris van het onroerend erfgoed en publicaties over het onderwerp (zie bibliografie). Historische kaarten, plannen en (lucht)foto's werden opgevraagd via Geopunt: de gebundelde geografische informatie van de Vlaamse Overheid en Cartesius (de databank met historische kaarten van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika). Deze kaarten, plannen en luchtfoto's werden waar mogelijk gegeorefereerd om een zicht te krijgen op het landgebruik van het projectgebied door de eeuwen heen. De kadastergegevens werden ontleend aan de cadgisviewer van de federale overheid.

Alle beschikbare informatie werd in een tekst gegoten en geïllustreerd door kaarten waar nodig. De kaarten werden gemaakt met Qgis. Op basis hiervan werd aan de hand van bovenvermelde onderzoeksvragen geëvalueerd of verdere stappen in het onderzoekstraject noodzakelijk zijn.

Er werd geen advies van specialisten en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen.

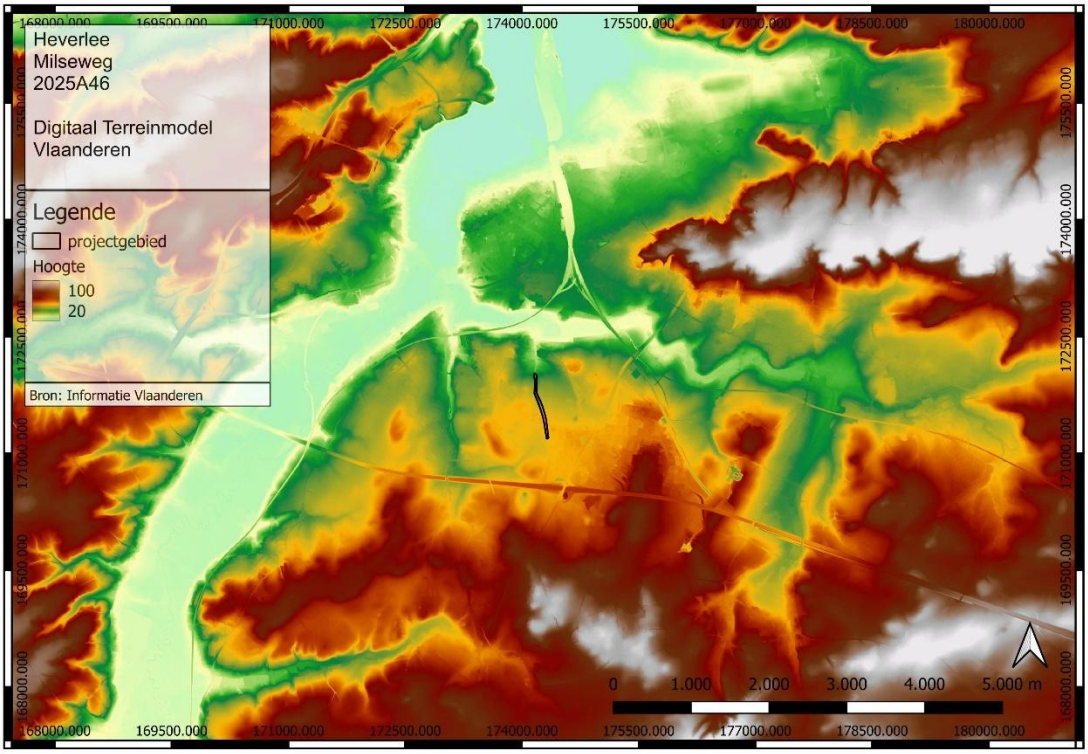
Hoofdstuk 2: Assessmentrapport

1. Landschappelijke ligging

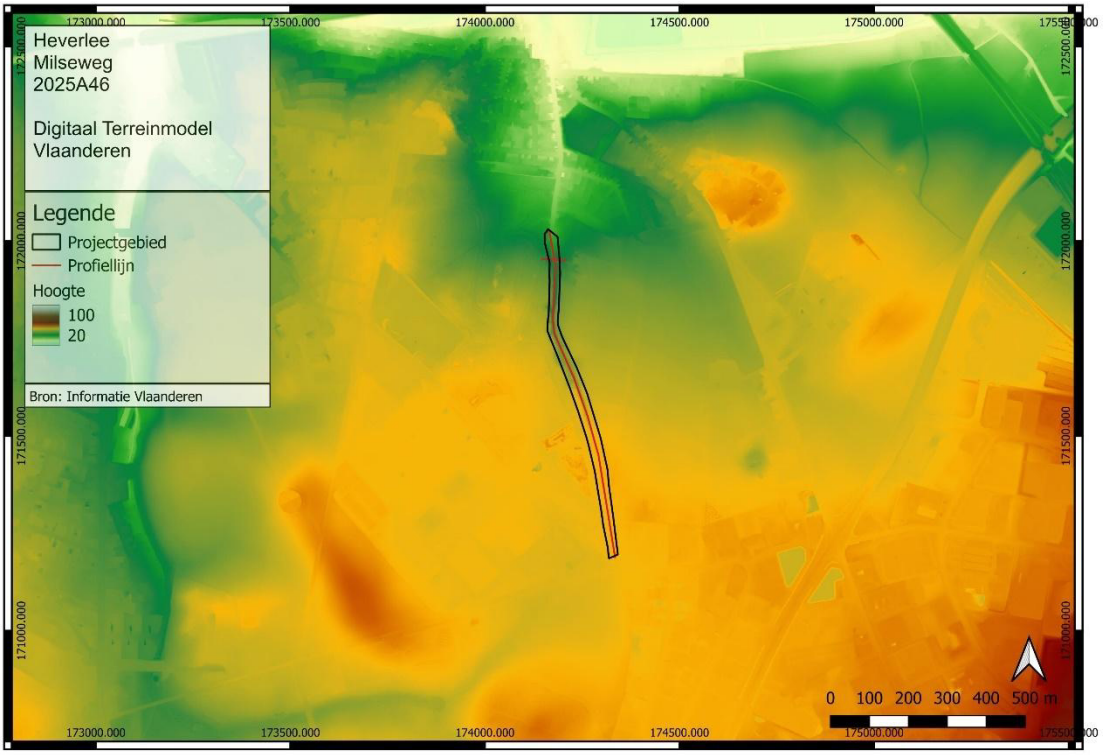
Het projectgebied is gelegen op het Noord-Brabants plateau. Het Brabants plateau ligt op de rechterflank van de Zennevallei. De topografie bestaat uit een sterk versneden reliëf, met diep ingesneden rivieren. De reliëfverschillen zijn plaatselijk vaak afgedekt door het lössdek. Het noordelijk deel van het Brabants plateau behoort tot het zandleemlandschap en de leemstreek. Het is een antropogeen landschap ten gevolge van de ontginning van zandsteenlagen. Door de stroom van de Dijle en kleinere rivieren is er in en rond Leuven sprake van een vertakt patroon van rivieralluvium, beekalluvium en colluvium. Het projectgebied bevindt zich ca 700m ten zuiden van de Molenbeek. Het noordelijk deel van het projectgebied ligt in een colluviumgeul (Figuur 6).

Ten noordoosten van het projectgebied bevindt zich het landschappelijk geheel van de “Abdij van ’t Park” samen met het landschappelijk element: “De Vijvers en Omgeving van de Norbertijnenabdij van Park.” Ten zuidwesten van het projectgebied bevindt zich het landschappelijk geheel: “Heverleebos – Zoet Water – Meerdaal- en Mollendaalbos.”

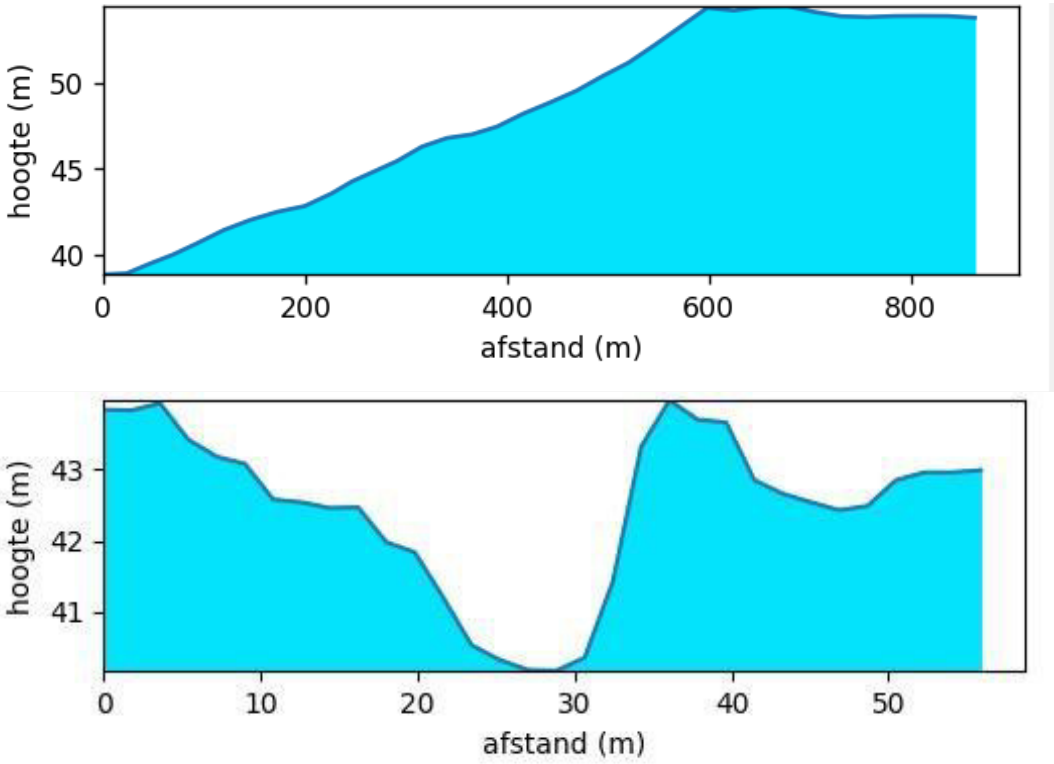
Het projectgebied bevindt zich in het zuidoosten van de Dijlevallei op de helling van de vallei. Het laagste punt van het huidig fietspad is gelegen in het noorden op een hoogte van +37,79m TAW. Het fietspad kent een stijging richting zuiden tot het hoogste punt op +54,72m TAW waarna het weer licht daalt richting zuiden tot +53,85m TAW(Figuur 7). Het tweede profiel geeft duidelijk weer dat het fietspad zich in een holle weg bevindt. Het fietspad is ongeveer 4m diep ingesneden in het omliggende landschap (Figuur 7). Het DTM toont dat de generale trend van het omliggend landschap stijgt vanuit het noorden, waar de Molenbeek loopt, richting het zuiden (Figuur 5).

Figuur 5: DTM van de projectgebied en omliggende terreinen (bron: Informatie Vlaanderen).

Figuur 6: Detail DTM van het projectgebied en profiellijnen (bron: Informatie Vlaanderen).

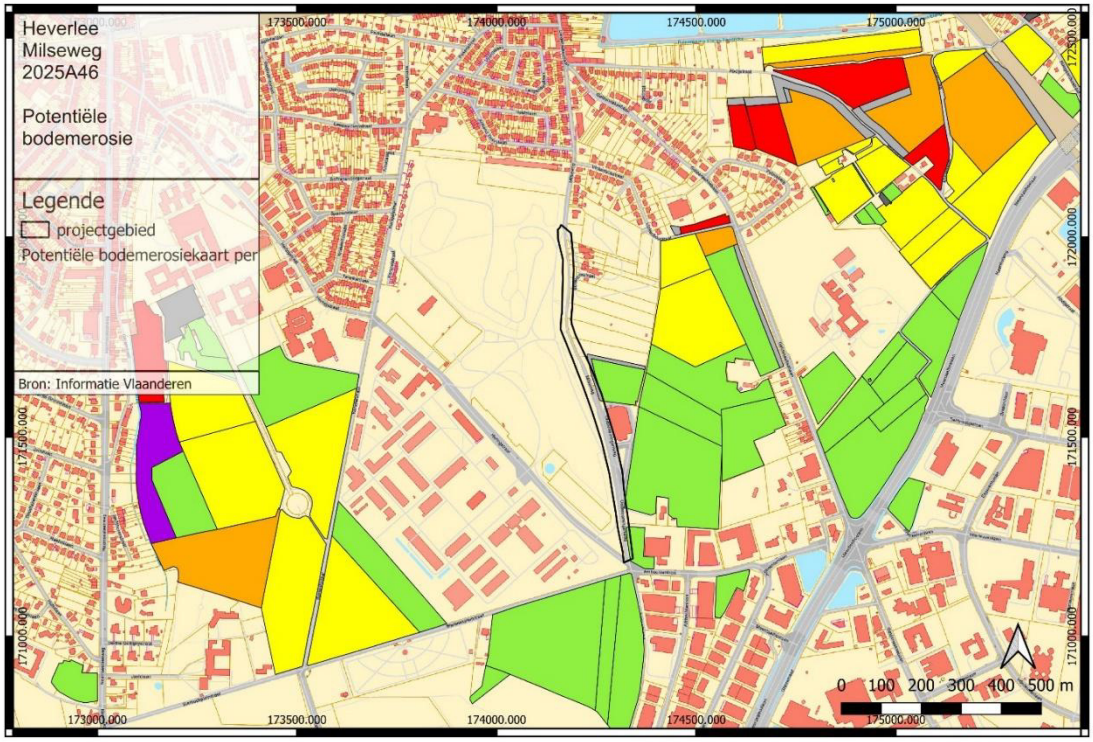

Figuur 7: Hoogteprofielen, bovenaan hoogteprofiel van noord naar zuid en onderaan hoogteprofiel van west naar oost (bron: Informatie Vlaanderen).

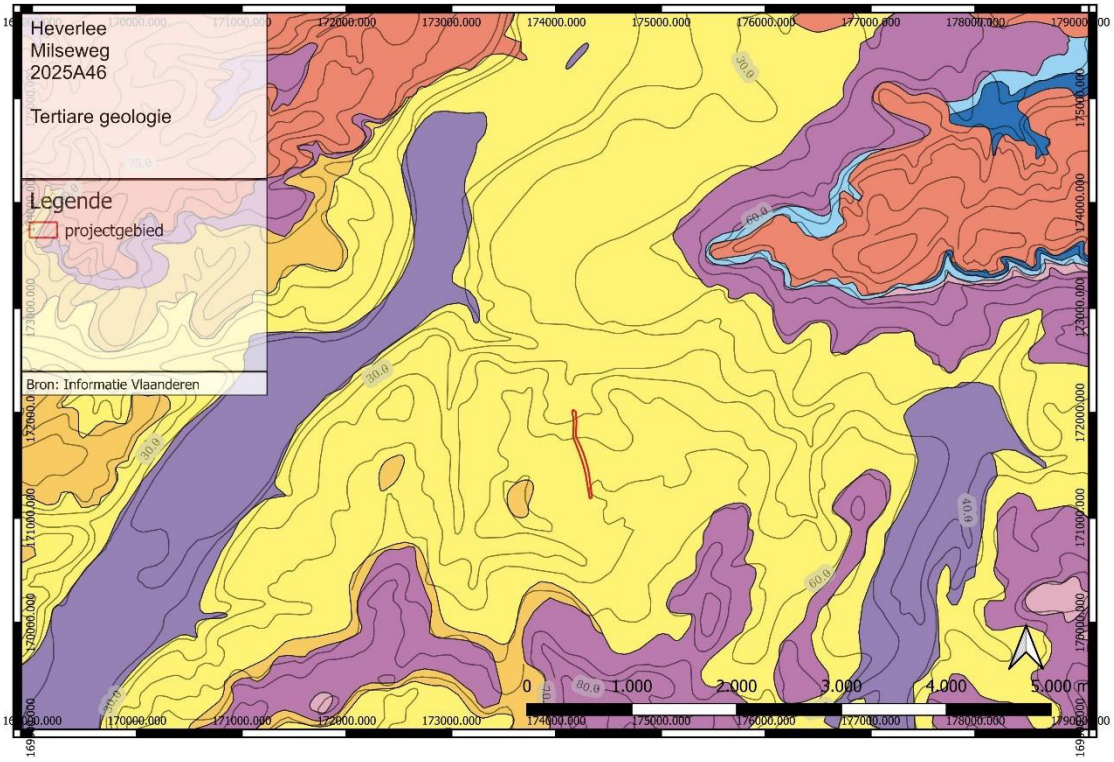
De potentiële bodemerosie (Figuur 9) voor de percelen naast de weg is slechts voor een klein deel gekarteerd, namelijk als zeer laag. Iets meer naar het oosten zijn er wel gebieden die gekarteerd staan als laag en in het noordoosten een klein strookje als hoog. Maar tijdens een bezoek ter plekke werd het duidelijk dat de holle weg wel veel erosie kent. Langsheen het verharde fietspad zijn er geulen gevormd en ook in de bermen van de holle weg zijn er geulen gevormd (Figuur 8).

Figuur 8: Links: erosie langsheen fietspad; Rechts: erosie op bermen.

Figuur 9: Potentiële bodemerosie per perceel (bron: Informatie Vlaanderen,).

Figuur 10: Tertiair geologische kaart met tertiaire isohypen (bron: Informatie Vlaanderen).

Bij vergelijking van het DTM (Figuur 5) en de Tertiair geologische kaart (Figuur 10) is het zichtbaar dat de tertiaire geologische ondergrond het huidig reliëf mee vormgeeft. De heuvels ten zuiden van het projectgebied zoals te zien op Figuur 5Figuur 5 zijn gevormd door de formatie van Sint-Huibrechts-Hern en de formatie van Lede (roze en oranje op Figuur 10). De formatie van Sint-Huilbrechts-Hern werd gevormd tijdens het Paleogeen en bestaat voornamelijk uit fijn kleirijk zand met glauconiet en schelpen.[2] De Formatie van Lede werd gevormd tijdens het middel Lutetiaan in het Paleogeen en bestaat voornamelijk uit fijn kalkrijk zand met glauconiet.[3] Ten oosten en westen van het projectgebied bevindt zich de formatie van Kortrijk (blauw op Figuur 10), deze is ook in het huidig reliëf zichtbaar als delen van de Dijlevallei. Deze formele eenheid werd gevormd tijdens het Paleogeen en bestaat voornamelijk uit klei met silt tot fijn zand en glauconiet.[4] Het projectgebied ligt op de Formatie van Brussel (geel op Figuur 10). Deze is gevormd tijdens het Paleogeen en bestaat voornamelijk uit fijn tot middel kalkrijk zand met glauconiet en zandsteenbanken. Op het contact van de tertiaire ondergrond met de quartaire deklaag wordt meestal een grindafzetting aangetroffen.[5]

[2] *Laga, P., Louwye S. & Geets, S., 2001. The Sint-Huibrechts-Hern Formation, 01/01/2001. National Commission for Stratigraphy Belgium. Online: http://ncs.naturalsciences.be/lithostratigraphy/Sint-Huibrechts-Hern-Formation*

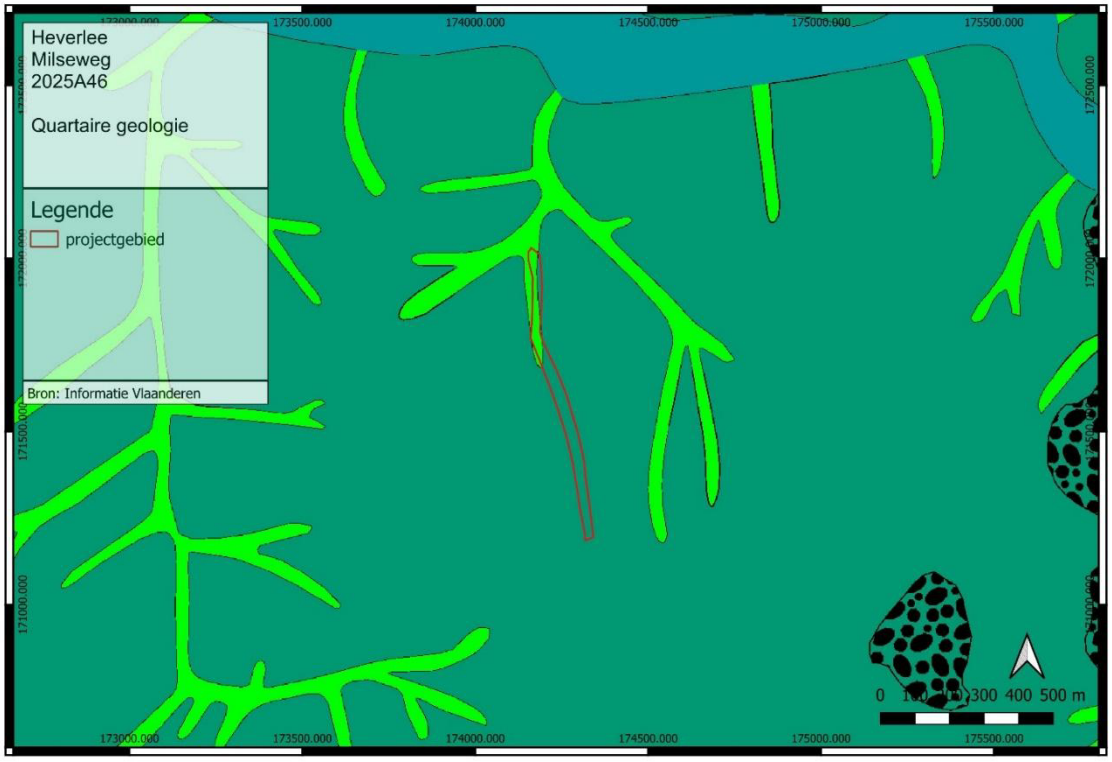
[3] *Laga, P., Louwye S. & Geets, S., 2001. The Lede Formation, 01/01/2001. National Commission for Stratigraphy Belgium. Online: http://ncs.naturalsciences.be/lithostratigraphy/Lede-Formation*

[4] *Steurbaut, E., De Ceukelaire, M., Lanckacker, T., Matthijs, J., Stassen, P., Van Baelen, H. & Vandenberghe, N., 2017. The Kortrijk Formation, 09/01/2017. National Commission for Stratigraphy Belgium. Online: http://ncs.naturalsciences.be/lithostratigraphy/Kortrijk-Formation*

[5] *Houthuys, R., Vandenberghe, N. & Matthijs, J., 2023. The Brussels Formation, 12/01/2023. National Commission for Stratigraphy Belgium. Online: http://ncs.naturalsciences.be/lithostratigraphy/Brussels-Formation*

Het projectgebied is zichtbaar op het quartair geologische kaartblad 32 (1/50.000) (Figuur 11). Het zuidelijke deel van het projectgebied wordt aangeduid als zandleemafzetting en het noordelijke als colluvium (afgespoeld leem). De zandleemafzetting is de Formatie van Gent (donker groen op Figuur 11). Deze formele eenheid werd gevormd tijdens het Quartair, bestaat voornamelijk uit eolische dekzanden en heeft een gemiddelde dikte van minder dan een meter tot enkele meters.[6] Het colluvium in het noordelijke deel is afgespoelde leem die kleine depressies heeft opgevuld, met als oorzaak erosie tijdens het Holoceen. Het Holoceen werd gekenmerkt door een vochtig, gematigd klimaat dat een andere invloed heeft op het landschap dan het periglaciale klimaat uit het Pleistoceen. Door het nattere klimaat vond er meer erosie plaats, dit werd versterkt door de ontbossing en het wegruimen van leem door de mens.[7] Dit is relevant want het betekent dat er op de plaats waar deze erosie plaatsvond geen in situ materiaal kan worden gevonden dat er voor het Holoceen werd gedeponeerd. De basis van de quartaire lagen ligt ongeveer op 1m onder het maaiveld.

In de nabije omgeving, voornamelijk ten oosten van het projectgebied worden oppervlaktegrinten gevonden. In midden België bestaan deze grintlagen dominant uit silexkeien, maar lokaal kunnen er andere gesteenten groter in aantal aanwezig zijn. Deze zijn aan het oppervlakte komen te liggen door de erosie van Tertiaire lagen.[8]

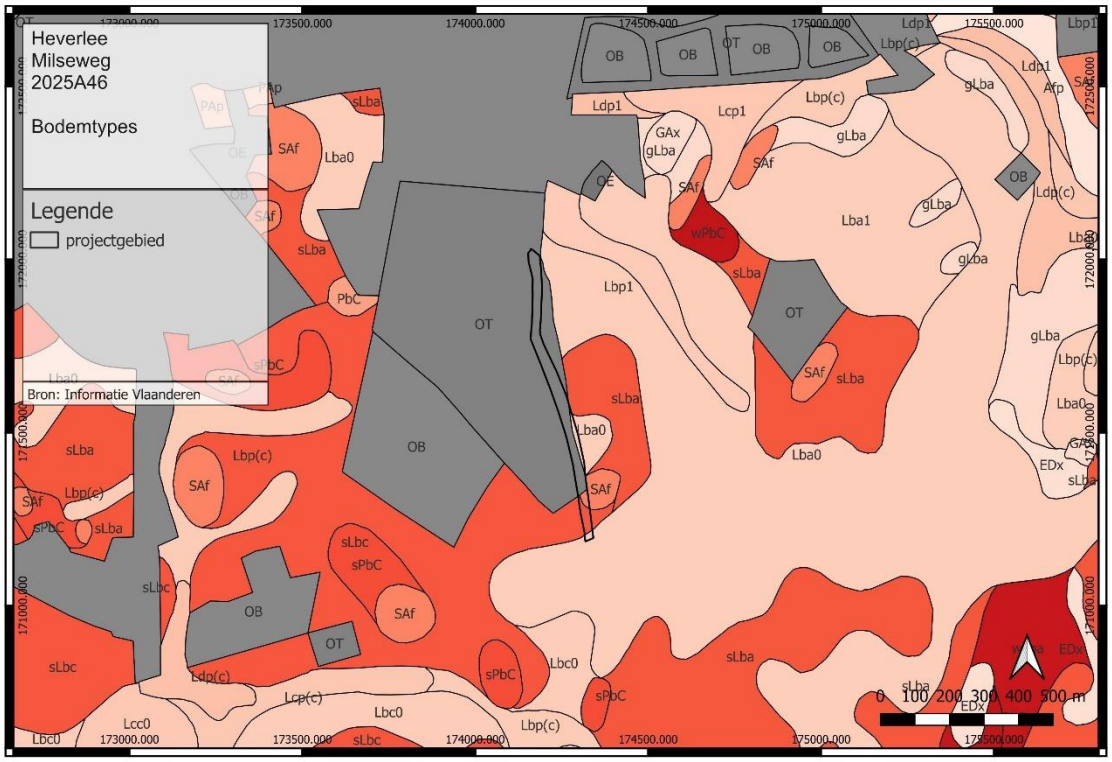
Figuur 11: Quartiair geologisch kaartblad 32 (Leuven) (bron: Informatie Vlaanderen).

Het projectgebied bevindt zich voornamelijk in een OT bodem (Figuur 12), dit is een door de mens sterk vergraven bodem. In het zuiden van het projectgebied zijn er ook SAf bodems. Dit zijn zeer

[6] *Beerten, K., Bogemans, F., Heyvaert, V., Vandenberghe, D. & Van Nieuland, J., 2016. The Gent Formation, 15/01/2016. National Commission for Stratigraphy Belgium. Online: http://ncs.naturalsciences.be/lithostratigraphy/Gent-Formation*
[7] Goossens 2007, P. 29
[8] Goossens 2007, p. 27

droge tot matig natte lemig zandbodems met weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Nog zuidelijker bevinden er zich in het projectgebied ook sLbc bodems. Dit zijn droge zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Tot slot in het uiterste zuiden is er nog een klein deel Lba0 bodem aanwezig. Dit zijn droge zandleembodems met textuur B horizont of met weinig duidelijke kleur B horizont. De droge zandleemgronden hebben algemeen geen gebrek aan water, noch wateroverlast maar kunnen wel lijden aan droogte in de zomer. Verder zijn er grenzend aan het projectgebied ook sLba bodems. Deze zijn detzelfde als Lba0 bodems (zie supra) maar met een dikkere A-horizont.

De vergraving (OT bodems) is wellicht te wijten aan de aanwezigheid van een militair oefenterrein ten westen van het projectgebied dat in de jaren 1920 werd aangelegd (zie infra). Het projectgebied ligt echter op de grens van de OT bodem en het is perfect mogelijk dat de Milseweg niet vergraven werd, aangezien het om een holle weg gaat en deze gevormd worden door een eeuwenlange wisselwerking tussen natuur en mens. In natte periodes slijt het afvloeiend water een geul uit, die daarna door mensen gebruikt wordt als pad waardoor deze steeds dieper komt te liggen, hier niets groeit en de erosie nog sterker wordt in natte periodes.

Figuur 12: Bodemkaart (Bron: Informatie Vlaanderen).

2. Historisch kader

2.1. Historische situering van de Milseweg, Heverlee

Heverlee behoorde tot een van de parochies die de norbertijnen van de Abdij van Park uitbouwde. De pastoor van die parochies was een norbertijn en de abdij stond in voor allerlei diensten aan de parochianen in ruil voor tienden van talrijke gronden in de parochies. Heverlee werd pas in 1757 een afzonderlijke parochie. Daarvoor maakte Heverlee deel uit van Oud-Heverlee.

Ten noordoosten van het projectgebied ligt de Abdij van Park, deze werd in 1129 gesticht door Godfried I (met de Baard), graaf van Leuven en hertog van Neder-Lotharingen. Hij schonk zijn jachtpark aan de norbertijnen, vandaar de naam 'Park'.[9]

Ten noorden van het projectgebied bevond zich de oude 'abdijwijk' Vinkenbos aan de Geldenaaksebaan. Dit gebied was het hart van de schenking van Godfried I aan de norbertijnen. Vinkenbos behoorde tot het rechtsgebied van de abdij en beheerste ook het sociaal leven van de wijk. Zo had de abdij er bijvoorbeeld in de 16e eeuw een handboogschuttersgilde met eigen lokaal, waarvan verscheidende paters lid waren. In de wijk zijn er vandaag verschillende resten van markante gebouwen nog waar te nemen.[10]

De Milseweg staat reeds afgebeeld op verschillende kaarten uit het kaartboek van de Abdij van Park. Deze kaarten dateren uit de eerste helft van de 17e eeuw. De weg die op de kaart tussen het 'Eycken bosschken' en het 'gasthuyshoff' loopt, wordt aangeduid als 'Die strate naer belanden' en zou de voorganger van de huidige Milseweg kunnen zijn (Figuur 13 & Figuur 14). Langsheen de weg zijn verschillende gronden van de Abdij van Park aangeduid.

[9] https://www.abdijvanpark.be/

[10] Van Lani S., Lauwers V. & Van Ransbeeck L., 2022, *Opgraving Vinkenbos*, tenoonstellingspanelen naar aanleiding van Open Monumentdag.

Figuur 13: Kaart uit kaartboek Abdij van Park (bron: Persoons en Van der Haegen).

Figuur 14: Detail van bovenstaande kaart met linksonder de Abdij van Park en centraal “Die strate naar belanden”.

2.2. Cartografische bronnen van het projectgebied en omgeving

Op de Villaretkaart (1745-1748) kan men zien dat er op de plek van het projectgebied nog geen weg aanwezig was (Figuur 15). Wel is er meer naar het oosten een weg aanwezig die splitst en vervolgens weer samenkomt. Door de beperkte nauwkeurigheid van de Villaretkaart is het perfect mogelijk dat bovenstaand beschreven weg de holle weg van de Milseweg is. Waarschijnlijk gaat het dan om de meest westelijke tak. De huidige Hertogstraat staat ook aangeduid op de Villaretkaart. Opvallend is dat de potentiële Milseweg op de Villaretkaart doorloopt tot ten zuiden van de Hertogstraat, wat vandaag niet meer het geval is. Verder is ook de huidige Geldenaaksebaan afgebeeld. De kruising met de Milseweg wordt afgebeeld als een warboel aan paadjes. Tot slot is ook het gasthuis van Petrusberg langs de huidige Geldenaaksebaan afgebeeld.

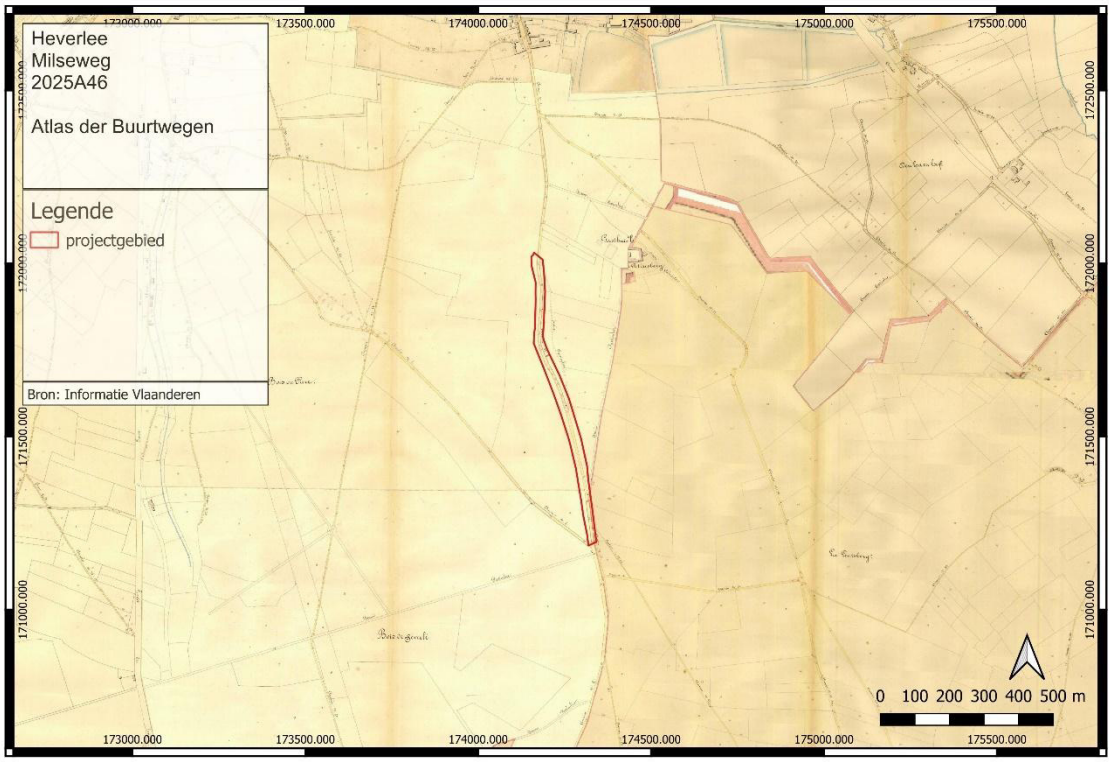
Op de Ferrariskaart (1777), een 30-tal jaar later, komt er een afgebeelde weg veel beter overeen met het projectgebied (Figuur 16). Dit is wellicht dezelfde weg als op de Villaretkaart maar meer nauwkeurig weergegeven. De weg wordt hier meer rechter van het noorden naar het zuiden afgebeeld terwijl hij vandaag meer geknikt verloopt. Daarnaast is de vertakking van de weg zoals op de Villaretkaart weergegeven ook verdwenen. Langsheen de Milseweg worden ook hagen en bomen afgebeeld. Ook op de Ferrariskaart loopt de Milseweg verder door tot ten zuiden van de Hertogstraat. Het kruispunt van de Milseweg en de Geldenaaksebaan is nu veel simpeler ten opzichte van de Villaretkaart. Op de Villaretkaart werd dit kruispunt afgebeeld als een warboel van verschillende wegen en paden. Verder wordt er op de Ferrariskaart ten oosten van het projectgebied op de Geldenaaksebaan het gasthuis van Petrusberg afgebeeld.

Figuur 15: Villaret-kaart (1745-1748) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

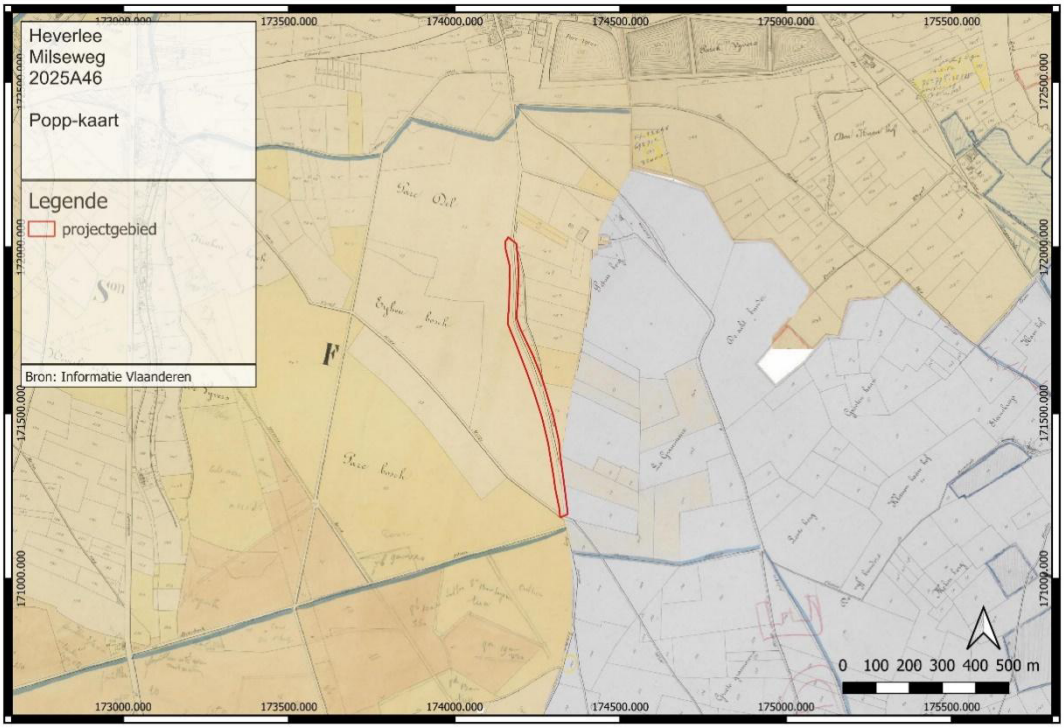
Figuur 16: Ferrariskaart (1777) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

Figuur 17: Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

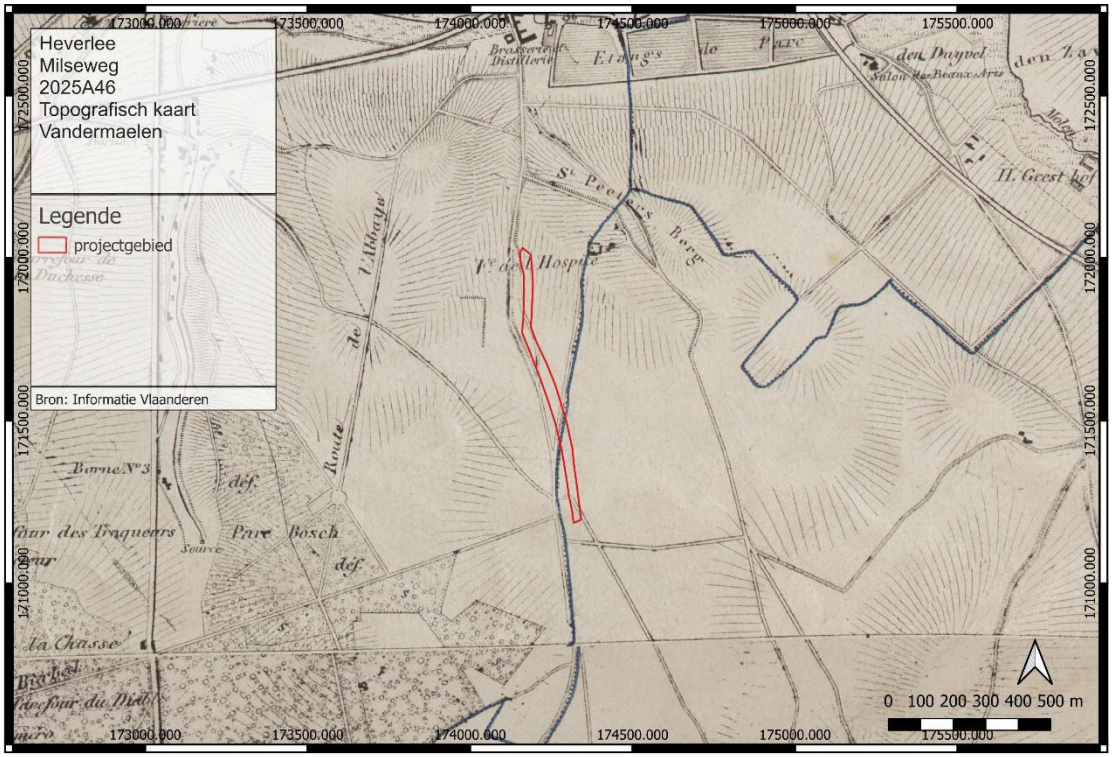
In de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) staat de Milseweg heel nauwkeurig afgebeeld als *chemin n°9* (Figuur 17). In het noorden van het projectgebied is er een afsplitsing van een voetpad afgebeeld die meer naar het zuiden terug op de Milseweg aansluit. Dit voetpad wordt als *sentier particulier* benoemd en als dubbele stippellijn afgebeeld. Wegen afgebeeld met een dubbele stippellijn zijn gemeentewegen met een private bedding, maar met een publiekrechtelijke erfdienstbaarheid van doorgang. Opvallend is dat op de plek waar dit pad in het noorden aftakt vandaag ook een aftakking aanwezig is. Dit voetpad zou dezelfde aftakking kunnen zijn die reeds afgebeeld stond op de Villaretkaart. In een tweede aftakking in het zuiden van het projectgebied vertrekt er een weg richting het gasthuis Petrusberg die aangeduid staat als *chemin particulier*. Vandaag loopt hier ook een pad dat de Veldlaan genoemd wordt. Dit pad loopt samen met de Milseweg door ten zuiden van de Hertogstraat die aangeduid staat als *chemin n° 8.* Ook de huidige Geldenaaksebaan is afgebeeld als *chemin n° 10* en het kruispunt met de Milseweg is opnieuw simpel weergegeven. Ten slotte wordt er in het zuiden van het projectgebied een pad afgebeeld dat naar het zuidwesten vertrekt vanaf de Milseweg naar de weg die de Geldenaaksebaan en de Milseweg verbindt.[11] Dit pad is aangeduid als *sentier n°99.*

Op de Popp-kaart (1842-1879) staat een gelijkaardige situatie afgebeeld als op de Atlas der Buurtwegen (Figuur 18). Opnieuw wordt het aftakkend voetpad en het pad naar het gasthuis afgebeeld. De Milseweg zelf wordt benoemd als 'Leuven naar Mille'. Mille is een dorp ten zuiden van Leuven net over de taalgrens. Een verschil is dat het pad tussen de Milseweg en de weg die de Milseweg en de Geldenaaksebaan verbindt, nu als een verlengde van de Hertogstraat wordt afgebeeld. Op de topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) staat dezelfde situatie schematisch weergegeven (Figuur 19). Het is wel opvallend dat het 'Eycken bosch' verdwenen is.

Figuur 18: Popp-kaart, kopies (1842-1879) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

[11] De weg die de Milseweg en de Geldenaaksebaan verbindt, is ook al afgebeeld op de Villaretkaart en de Ferrariskaart, maar bestaat vandaag niet meer. Vandaag worden deze wegen verbonden door de Ambachtenlaan die noordelijker ligt dan de toenmalige verbindingsweg.

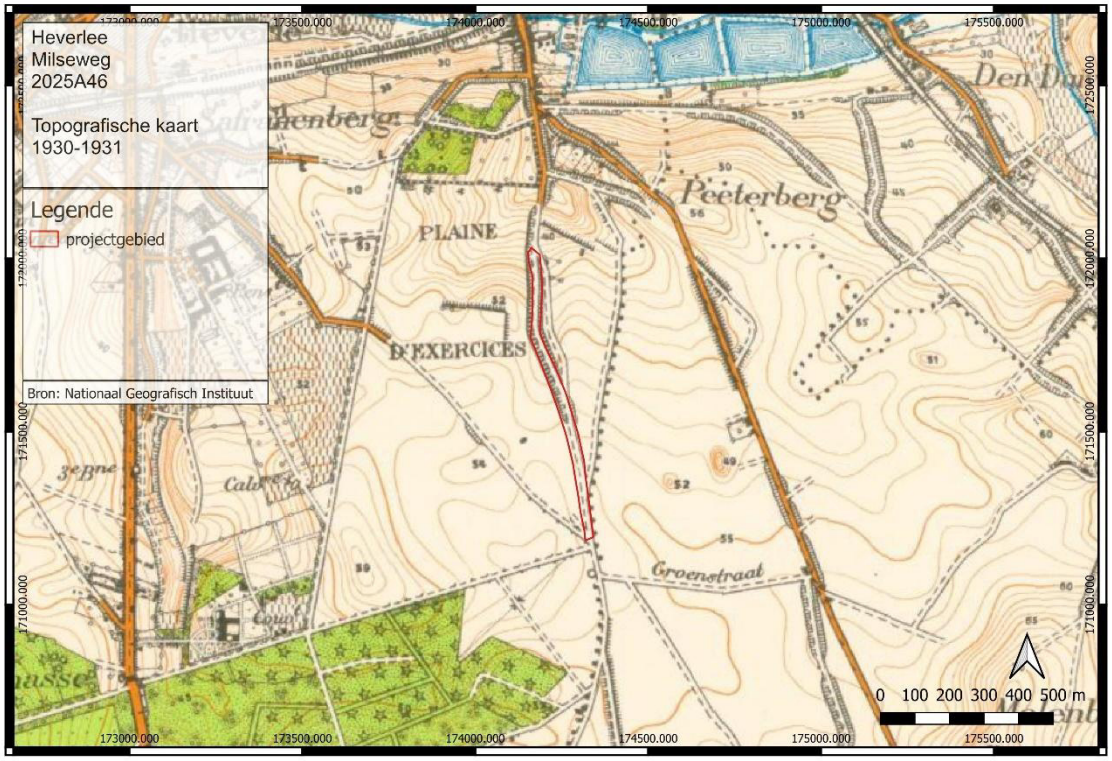

Figuur 19: Topografische kaart Vandermaelen (1846-1854) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

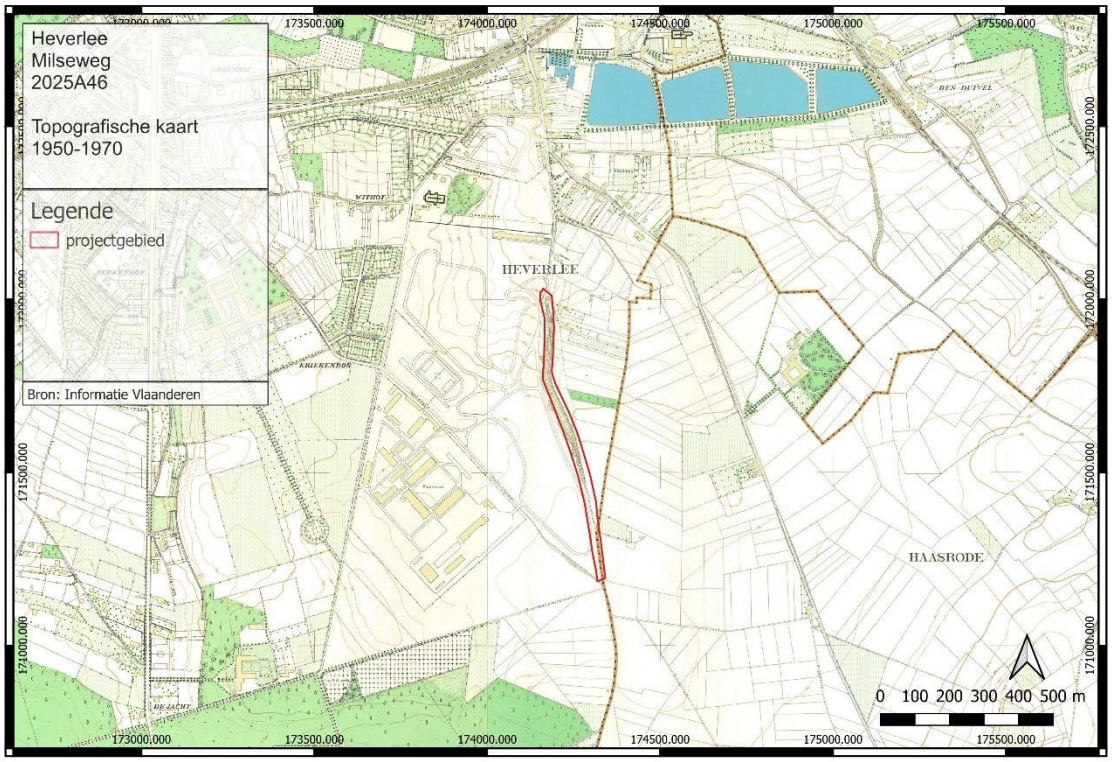
Op de topografische kaart van 1930-1931 is het militair domein ten westen van het projectgebied zichtbaar (Figuur 20). In de jaren 1920 verhuisde het oefenterrein van de Parkpoort, nu gekend als de Philipssite, naar het gebied aan de Milseweg en de Hertogstraat. In de jaren 1930 werd er ook een kleine kazerne en overdekte schietstand gebouwd aan de zuidkant van de Hertogstraat. Tijdens de oorlog werd dit gebied gebruikt door de Duitsers als noodlandingsplaats. Na de oorlog werden hier veel legervoorraden die in onbruik geraakte opgeslagen. In het begin van de jaren 1940 werd een nieuwe, grotere kazerne gebouwd ten zuiden van de Hertogstraat, gekend als het Kwartier de Hemptinne. Het gebied tussen de Milseweg en de Hertogstraat diende nu als oefenterrein. Tot de afschaffing van de dienstplicht in 1995 was deze kazerne in gebruik als opleidingscentrum, meer bepaald voor chauffeurs. Vandaag is het oefenterrein ingenomen door sportvelden, cyclocross parcours en speelterreinen.[12]

Op de topografische kaarten van 1950-1970 wordt er opnieuw een gelijkaardige situatie weergegeven (Figuur 21). Opnieuw wordt de Milseweg en het bijhorend pad afgebeeld, maar de Milseweg wordt hier de Zavelsstraat genoemd. Het pad tussen de huidige Milseweg en de verbindingsweg naar de Geldenaaksebaan wordt niet meer afgebeeld, ook niet als verlengde van de Hertogstraat. Opvallend is dat er een straat op de kaart de Milsestraat genoemd wordt. Deze ligt in het verlengde van de Hertogstraat en gaat naar het zuidoosten. Op deze kaart wordt ook duidelijk weergegeven dat de huidige Milseweg in een holle weg ligt. Ook zijn voor het eerst de vele paadjes, de sportvelden en de begraafplaats ten westen van het projectgebied te zijn.

[12] 'Het nieuw exercitieplein in Heverlee', geraadpleegd op [14/01/2025] https://www.luac.be/site/?q=node/92#:~:text=In%20de%20helft%20van%20de,het%20%22nieuw%20Exercitieplein%22%20genoemd en 'Heverlee', geraadpleegd op [14/01/2025] http://www.legerdienst.be/Heverlee.html.

Figuur 20: Topografische kaart van 1930-1931 (© NGI).

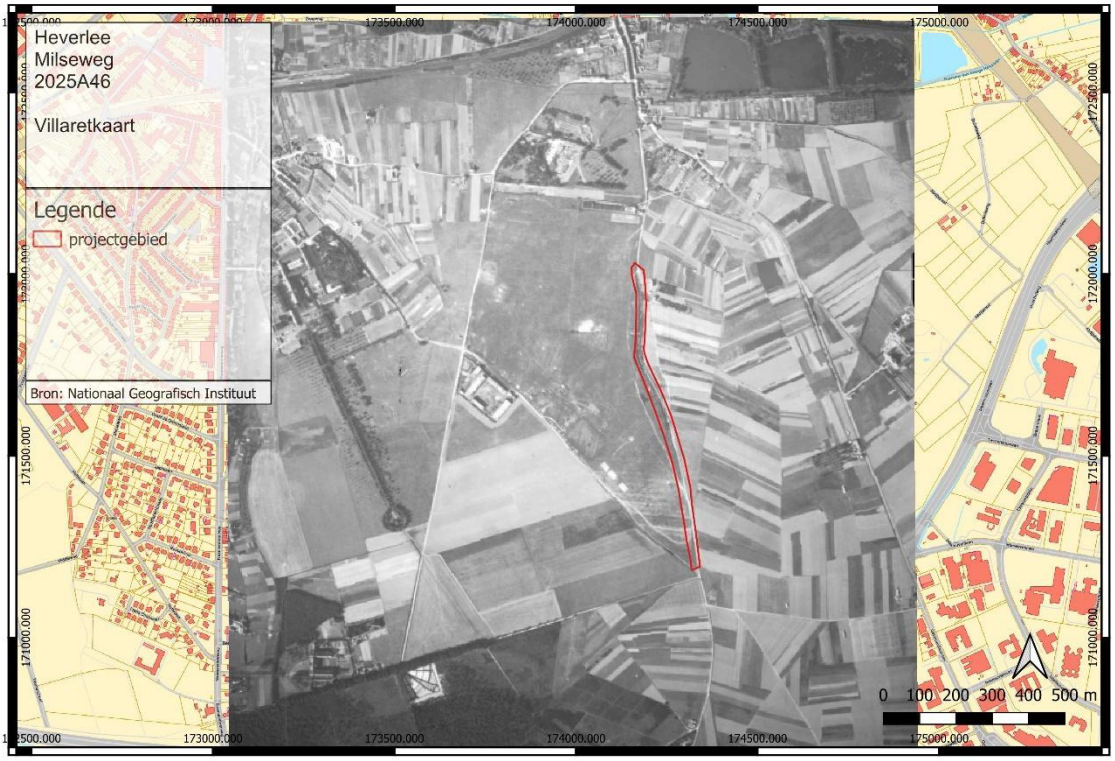
Figuur 21: Topografische kaart ministerie van openbare werken (1950-1970) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

2.3. Orthofoto's van het projectgebied en omgeving

De orthofoto uit 1947 (Figuur 22) bevestigd wat hierboven wordt beschreven. De eerste gebouwen van de kazerne zijn reeds zichtbaar aan de Hertogstraat.

De orthofoto uit 1971 (Figuur 23) bevestigen wat hierboven werd beschreven aan de hand van historische kaarten. Vanaf de orthofoto's uit 1979-1990 (Figuur 24) is de Ambachtenlaan, samen met de verschillende bedrijfsgebouwen, voor het eerst zichtbaar. Op de meest recente orthofoto (Figuur 2) zijn geen grootschalige veranderingen zichtbaar buiten een uitbereiding van het examencentrum Haasrode en de bouw van *The Interactive Hub* in het oosten van het projectgebied.

De Milseweg verandert amper. Op de luchtfoto van 1971 is de Ondernemingsweg nog niet zichtbaar, deze verschijnt pas op de luchtfoto's uit 1979-1990 samen met het gebouw van de schaatsbaan. Verder blijft de situatie quasi onveranderlijk.

Figuur 22:Orthofoto uit 1947 (© NGI).

Figuur 23: Orthofoto 1971 (zomeropnamen) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

Figuur 24: Orthofoto uit periode 1979-1990 (zomeropnamen) met projectgebied aangeduid (© Informatie Vlaanderen).

3. Archeologisch kader

3.1. Archeologisch onderzoek in de buurt van het projectgebied

De CAI (Centrale Archeologische Inventaris) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Het helpt om een inschatting te maken van het archeologisch potentieel van dit plangebied. Hieronder worden een aantal relevante meldingen rondom het projectgebied in kaart gebracht. Voor het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend zoals duidelijk is op Figuur 25.

Figuur 25: GRB basiskaart met archeologische waarnemingen en CAI inventarisnummers (© Informatie Vlaanderen).

Ten noorden van het projectgebied bevindt zich het Gasthuishof (CAI: 165406), dit is een oud hospitaal dat op alle gekende historische kaarten staat afgebeeld, te starten met de 17de eeuws kaartboeken van de abdij van Park (Figuur 14). Ten westen van het projectgebied zijn verschillende tumuli aangetroffen, bij de aanleg van de War Cementery verdween een tumulus (CAI 348), de inhoud van deze tumulus is ook verloren gegaan. Dit maakt het onmogelijk om na te gaan of het gaat over een metaaltijd- of Gallo-Romeinse grafheuvel. Ten zuidwesten van het projectgebied bevinden zich meerdere tumuli en graven; tumulus 8 en 9 (CAI 2231 en 2232), gelegen in het Heverleebos worden op basis van typologie gedateerd in de metaaltijden. Andere tumuli gelegen in het Heverleebos zijn: tumulus 3, 4, 5, 6, 7, 10 en 11 (CAI 2235, 2229, 372, 2230, 371, 2234 en 2233).

1,3km ten noorden van het projectgebied vindt men de Abdij van Park (CAI 2204). De abdij is gesticht in 1129 en bevat een landbouwgedeelte: tiendenschuur, stallingen, opslagplaatsen, wagenhuis en een industrieel gedeelte: watermolen, brouwerij, smidse, bakkerij, schrijnwerkerij, kweekvijvers, vreemdelingenverblijf, poorten, kerk en pandgang.

Met metaaldetectie werden in 2008 artefacten uit de 17de eeuw gevonden (CAI 20064). Deze omvatten: een loden ruiter, loden figuurtje, oordjes (munten) en een muntgewicht. Deze laatste bestond uit een halve keizersreaal.

In de omgeving van het projectgebied zijn ten oosten en noordwesten resten van een Frans kampement aangeduid op basis van cartografische bronnen (CAI 22270).

In het researchpark Haasrode en in velden ten zuiden van de E40 zijn in 2005 verschillende zones onderzocht als deel van een grootschalige veldprospectie in raaien van 5m (CAI 15092-15120). Er zijn verschillende vondsten aangetroffen gaande van steentijd, Romeinse periode, middeleeuwen tot recent. Vondsten in de zones van het researchpark bevatten: 15de en 17de eeuwse aardewerkfragmenten (CAI 15096), een lithisch fragment dat niet noodzakelijk van de prehistorie is, één Sieburg scherf uit de late middeleeuwen en enkele fragmenten van de 17de eeuw (CAI 15067, CAI 15091). Verder nog drie lithische fragmenten, niet noodzakelijk prehistorisch, Romeins aardewerk en bouwmateriaal, een 14de eeuwe Sieburg scherf, middeleeuws aardewerk en 17de -eeuws aardewerk (CAI 15094). CAI 15093 is een randfragment van een kogelpot uit volle middeleeuwen en CAI 15092 is een aardewerkfragment van Andenne-waar uit de volle middeleeuwen.

Ten zuiden van het Projectgebied, aan de zuidelijke kant van de E40, zijn bij dezelfde prospectiecampagne van 2005 ook verschillende archeologische waarden aangetroffen. CAI 15106 toont meerdere archeologische vondsten gaande van een afslag in zandsteen uit de steentijd, drie Sieburg en twee Langerweye fragmenten uit de 14de-15de eeuw en één Raeren en één steengoedfragment uit de 15de-16de eeuw. CAI 15102 kent drie stukjes Patacon (16de-18de eeuw), drie Langerweye fragmenten (13de -15de eeuw), een Sieburg fragment (14de-15de eeuw) en een laatmiddeleeuwe scherm. Bij CAI 15105 zijn twee neolithische artefacten geattesteerd alsook een gepolijste bijl uit het laat-neolithicum en een scherf van voor 1550. CAI 15119 is een scherf van voor 1550, aangetroffen naast materiaal van de 17de, 18de en 19de eeuw. Voor CAI 15100 zijn aardewerkfragmenten van Raerer waar (2de helft 16de-17de eeuw) en Maiolica (17de-18de eeuw) aangetroffen naast middeleeuw aardewerk uit Tienen. Verder is er Romeins materiaal aangetroffen in de vorm van terra sigillata fragmenten, een rand van een dolium, randfragmenten van een beker, een randfragment van Tiense productie (wit), veel dakpanfragmenten en bouwmateriaal. Verder is er een concentratie dakpanfragmenten en een fragment van een Tiense wrijfschaal uit de Midden-Romeinse tijd gevonden naast aardewerk uit de 17de eeuw (CAI 15101) , een Sieburg fragment uit de late middeleeuwen en aardewerkfragmenten uit de 17de eeuw zijn ook aangetroffen (CAI 15110). CAI 15104 is een locatie waar een scherf van voor 1550 is aangetroffen naast een steengoedfragment uit de 16de eeuw.

Op de Ferrariskaart kan men in het noordoosten van het projectgebied het Dalemhof (CAI 163641) waarnemen, dit is een alleenstaande hoeve uit de 16de eeuw. Ten noorden van het Dalemhof bevindt zich het Heilge Geesthof (CAI 2378). Dit dateert van voor de 18de eeuw en is zichtbaar op de Villaret- en Farrariskaart. Bij het Dalemhof en het Heilge Geesthof ligt CAI 20012, een watermolen zichtbaar op de Villaret- en Farrariskaart. CAI 212918 betreft een Walgrachtsite die zich ook in de buurt van het Heilige Geesthof en het Dalemhof bevindt.

Ten oosten van het projectgebied observeert men op de Ferrariskaart de aanduiding ‘Steynen Kruys’. Dit komt overeen met een Romeinse villa, gelegen aan het stenen kruis in Bierbeek (CAI 1408).

Ten slotte ten noorden van het projectgebied vond men tijdens een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem resten van de abdijwijk het Vinkebos (CAI 211267). De archeologen ontdekten sporen van verschillende fasen van bewoning, teruggaande tot voor de 17e eeuw. De sporen bestonden voornamelijk uit funderingen maar ook uit houten elementen en loopniveaus. De oudste vondst was een aardewerkfragment dat gedateerd kon worden in de vroege middeleeuwen (600-900). Een tweede fase werd onderscheiden en gedateerd tussen de 17e en de 19e eeuw. De laatste waargenomen fase werd tussen de 19e en 20e eeuw gedateerd.

4. Synthese

De geplande werken omvatten een verbreding van het bestaande fietspad van 1m naar 2m. Hierbij zal de ondergrond tot 45cm diep verstoord worden.

Landschappelijk gezien ligt het projectgebied op het Noord-Brabants plateau in het lagergelegen noordelijk gebied. Er bevinden zicht meerdere waterlopen in een straal van 1,5km van het projectgebied. De geologische context bestaat uit tertiaire bodemformaties die voornamelijk bestaan uit fijn tot middel kalkrijk zand met glauconiet en zandsteen(banken), en een quartaire formatie bestaand uit eolische dekzanden. De basis van de quartaire formatie bevindt zich in het projectgebied vermoedelijk rond 1m onder het maaiveld en zal dus het meest relevant zijn voor de bodemingreep in het projectgebied. Het grootste deel van het projectgebied bevindt zich in OT gekarteerde bodem maar dit betekent niet dat er geen archeologische verwachtingen kunnen zijn.

De cartografische context toont dat er in de omgeving van het projectgebied activiteit was in de 17de eeuw. De voornaamste activiteit was vermoedelijk landbouw. Historische kaarten tonen geen aanduidingen van bebouwing, maar dit sluit niet uit dat er in de realiteit wel bebouwing aanwezig was, aangezien kleinere kernen en losse gebouwen niet altijd worden gekarteerd op historische kaarten. Met de aanwezigheid van het Vinkenbos ten noorden van het projectgebied, de Abdij van Park, het Gasthuishof, de diverse vondsten bij veldprospectie en andere relevante waarnemingen hierboven besproken kan men niet met zekerheid stellen dat er geen archeologische waarden in het projectgebied aanwezig zijn.

Op basis van het bovenstaand assessmentrapport kan men concluderen dat de omgeving van het projectgebied mogelijk een interessante locatie is voor het aantreffen van sporen uit de steentijd, de Romeinse tijd, de middeleeuwen en nieuwe tijd.

De aanwezige nutsleidingen en vooral de diepe bestaande riolering hebben de ondergrond al sterk verstoord. Een dergelijke diepe riolering (meer dan 4m) impliceert een aanlegsleuf breder dan de 1m van het bestaande fietspad. Aangezien de geplande werken maar 45cm diep zullen gaan, zullen de huidige werken geen bijkomende vernietigende impact hebben op het eventueel aanwezige bodemarchief.

5. Verwachting archeologisch erfgoed

5.1. Archeologische verwachting

De onderzoeksvragen kunnen als volgt beantwoord worden:

- *Wat is de archeologische verwachting voor het projectgebied?*

Op basis van het bovenstaand assessmentrapport kan men concluderen dat het plangebied mogelijk een interessante locatie was voor het aantreffen van sporen uit romeinse tijd, de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Deze eventuele sporen zijn binnen het tracé van de geplande werken grotendeels verstoord door rioleringswerken in het verleden.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?*

De geplande werken zullen een verstoring tot 45cm onder maaiveld hebben, dit is ruimschoots minder dan de verstoring die de rioleringswerken uit het verleden (tussen 1m en 4,5m onder maaiveld) al hebben veroorzaakt.

- *Is er een archeologische site aanwezig? Wat zijn de kenmerken en de bewaringstoestand ervan? Wat is haar relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?*

Nee, er is geen archeologische site aanwezig.

5.2. Vervolgonderzoek

Er is geen archeologische site meer aanwezig binnen de geplande verstoring. Er is dus geen vervolgonderzoek nodig.

6. Samenvatting

Het onderzochte gebied bevindt zich in Heverlee op het Noord-Brabants plateau in een holle weg.

Het fietspad van de Milseweg zal verbreed worden van 1m naar 2m en 45cm diep worden aangelegd.

Alhoewel de brede omgeving van het plangebied een interessante locatie voor sporen uit de steentijd, metaaltijden, romeinse middeleeuwse en recentere periodes kan zijn, is de zone van de geplande werken al diep geroerd in het verleden door rioleringswerken. Bij de geplande fietspadverbreding is verder archeologisch onderzoek niet nodig.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Bestaande toestand van het projectgebied

Bijlage 2: Ontworpen toestand – deel 1

Bijlage 3: Ontworpen toestand – deel 2

Bijlage 4: Ontworpen toestand – deel 3

8. Bibliografie

Beerten, K., Et Al. *The Gent Formation*, 2016. National Commission for Stratigraphy Belgium. 2018

Goossens, E., Gullentops, F. & Vandenberghe, N., 2007. *Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest: kaartblad 32*, Leuven

Houthuys, R., Vandenberghe, N. & Matthijs, J., 2023. *The Brussels Formation*. National Commission for Stratigraphy Belgium.

Laga, P., Louwye S. & Geets, S., 2001. *The Lede Formation*. National Commission for Stratigraphy Belgium.

Laga, P., Louwye S. & Geets, S., 2001. *The Sint-Huibrechts-Hern Formation*. National Commission for Stratigraphy Belgium.

Persoons, E. & Van der Haegen, H., 2000. *Kaartboek van de Abdij van Park 1665*. Algemeen Rijksarchief en en het Rijksarchief in de Provinciën.

Steurbaut, E., De Ceukelaire, M., Lanckacker, T., Matthijs, J., Stassen, P., Van Baelen, H. & Vandenberghe, N., 2017. *The Kortrijk Formation*, 09/01/2017. National Commission for Stratigraphy Belgium.

Websites

http://www.geopunt.be/

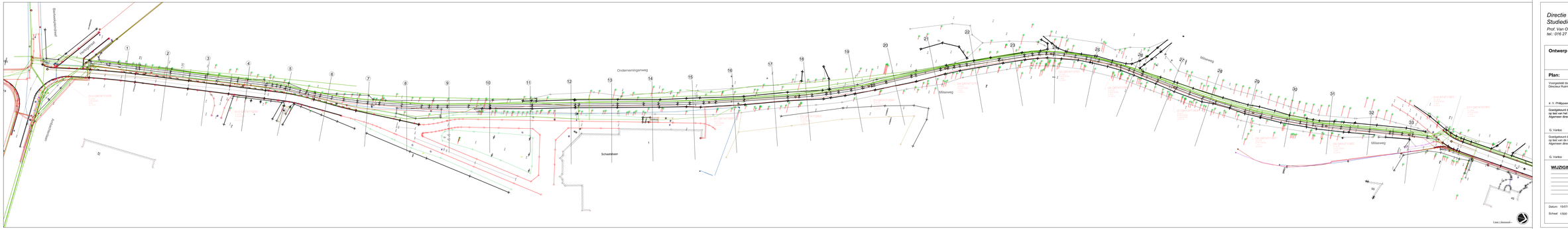
https://geo.onroerenderfgoed.be/

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/

https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage

https://www.luac.be/site/?q=node/92#:~:text=In%20de%20helft%20van%20de,het%20%22nieuw%20Exercitieplein%22%20genoemd

http://www.legerdienst.be/Heverlee.html

Directie Ruimtelijke Ontwikkeling
Studiedienst weg- en waterbeheer
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 25 00 - fax: 016 27 29 59

leuven

Ontwerp

Fietspad Milseweg, 3001 Heverlee

Plan: Bestaande Toestand

Voorgesteld door
Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling: opgemaakt door K. Raeymaekers

ir. V. Philippaerts

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van :
op last van het college
Algemeen directeur: de burgemeester

ir.-Hiroire
D. Vanaira
schepen van openbare werken

G. Vanlixo

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van:
op last van de raad
Algemeen directeur: de burgemeester

G. Vanlixo

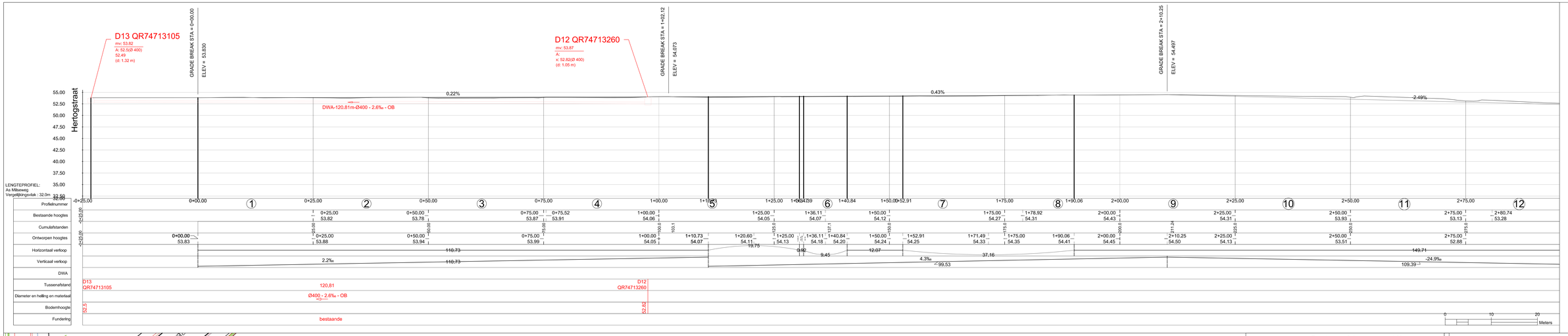
M. Rebouard

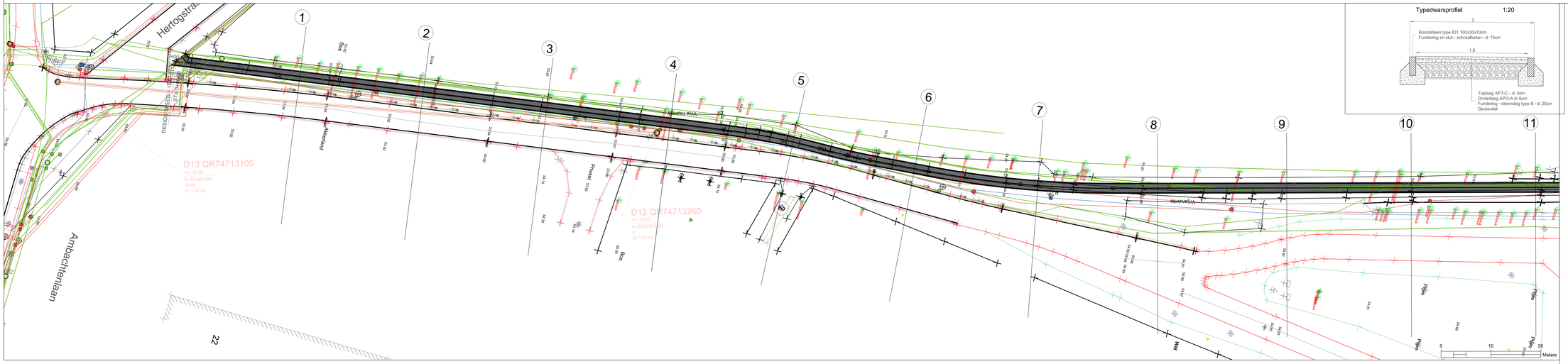
WIJZIGING:

Datum: 15/07/2026
Schaal: 1:500

PLAN 1

Gekkend: J. Coulpaerts Schellens
Bestand: 20260713_Milseweg Lijnrefer_ACS.dwg
Dossiernr.: RO_ow/xx.xxx/xxx.xx

Typedwarsprofiel 1:20

Directie Ruimtelijke Ontwikkeling
Studiedienst weg- en waterbeheer
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 25 00 - fax: 016 27 29 59

leuven

Ontwerp

Fietspad Milseweg, 3001 Heverlee

Plan:

Voorgesteld door
Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling

opgemaakt door K. Raeymaekers

ir. V. Philippaerts

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van :
op last van het college
Algemeen directeur

de burgemeester

hj Hingrie
D. Vansina
schepen van openbare werken

G. Vanlioo

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van:
op last van de raad
Algemeen directeur:

de burgemeester

M. Rldouani

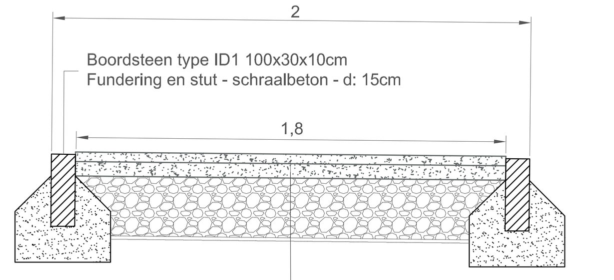
G. Vanlioo

WIJZIGING:

Datum: 15/07/2026	*PLAN 2.1*	*Getekend: J. Ceuppens Schettens*
Schaal: 1/250		*Bestand: 20260713_Milseweg Lprofiel_ICS.dwg*
		Dossiernr.: RO_swe/xx.xxx/xxx.xx

Typedwarsprofiel 1:20

Directie Ruimtelijke Ontwikkeling
Studiedienst weg- en waterbeheer
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 25 00 - fax: 016 27 29 59

leuven

Ontwerp Fietspad Milseweg, 3001 Heverlee

Plan: Lengteprofiel Deel 2

Voorgesteld door
Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling

opgemaakt door K. Raeymaekers

ir. V. Philippaerts

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van :
op last van het college
Algemeen directeur

de burgemeester

bij delegatie
D. Vansina
schepen van openbare werken

G. Vanloo

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van:
op last van de raad
Algemeen directeur:

de burgemeester

G. Vanloo

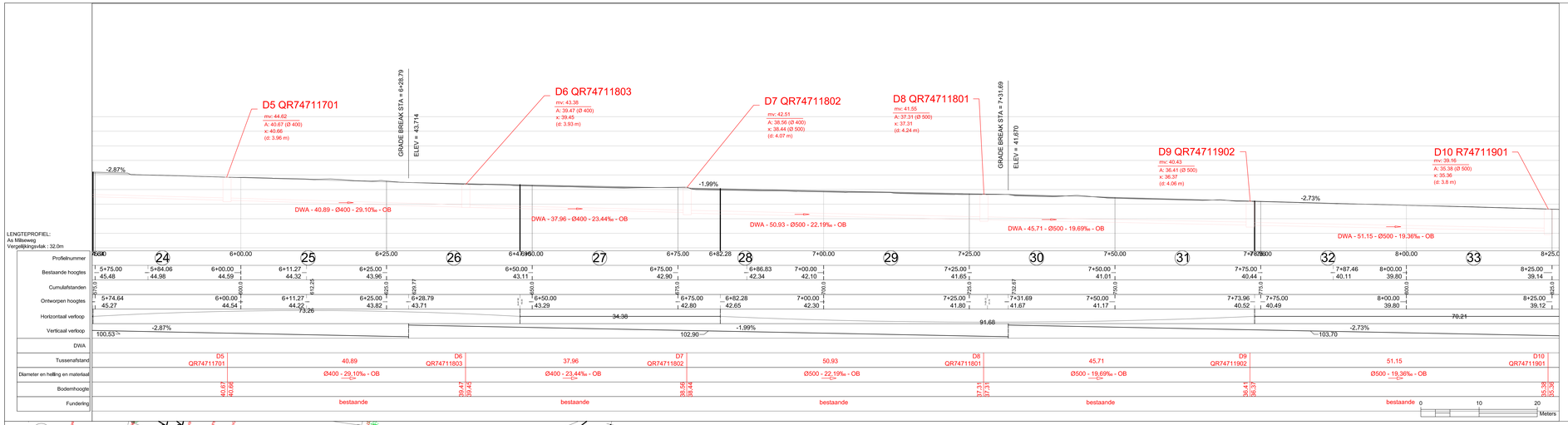
M. Ridouani

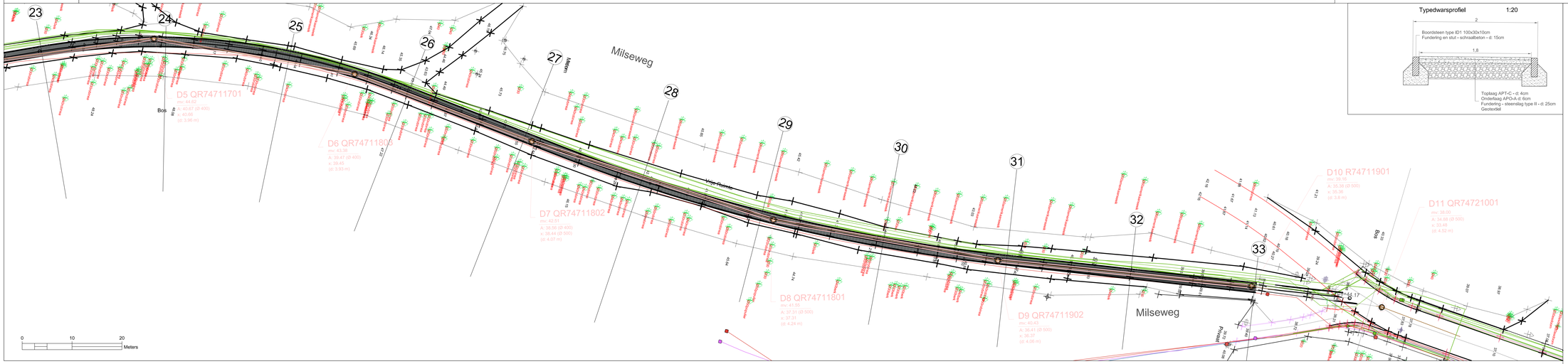
WIJZIGING:

Datum: 15/07/2026
Schaal: 1/250

PLAN
2.2

Getekend: J. Ceuppens Scheltens
Bestand: 20260713_Milseweg Lprofiel_JCS.dwg
Dossiernr.: RO_sww/xx.xxx/xxx.xx

Typedwarsprofiel 1:20

Directie Ruimtelijke Ontwikkeling
Studiedienst weg- en waterbeheer
Prof. Van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
tel.: 016 27 25 00 - fax: 016 27 29 59

leuven

Ontwerp

Fietspad Milseweg, 3001 Heverlee

Plan: Lengteprofiel Deel 3

Voorgesteld door
Directeur Ruimtelijke Ontwikkeling

opgemaakt door K. Raeymaekers

ir. V. Philippaerts

Goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen in zitting van :
op last van het college
Algemeen directeur

de burgemeester

hij tekende
D. Vansina

G. Vanlioo

schepen van openbare werken

Goedgekeurd door de gemeenteraad in zitting van:
op last van de raad
Algemeen directeur:

de burgemeester

G. Vanlioo

M. Rldouani

WIJZIGING:

Datum: 15/07/2026	*PLAN 2.3*	*Getekend: J. Ceuppens Scheltens*
Schaal: 1/250		*Bestand: 20260713_Milseweg Lprofiel_ICS.dwg*
		Dossiernr.: RO_sww/xx.xxx/xxx.xx